

Luksemburg, 21 czerwca 2022 r.
(OR. en)

10345/22

SUSTDEV 110
ONU 85
EDUC 251
DEVGEN 124
ENV 622
AG 68

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	21 czerwca 2022 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	9992/22
Dotyczy:	Transformacyjna rola edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa jako narzędzia o zasadniczym znaczeniu dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju – Konkluzje Rady (21 czerwca 2022 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie transformacyjnej roli edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa jako narzędzia o zasadniczym znaczeniu dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 3885. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 21 czerwca 2022 r.

Konkluzje Rady w sprawie transformacyjnej roli edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa jako narzędzia o zasadniczym znaczeniu dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju

Rada Unii Europejskiej,

1. Potwierdza, że Unia Europejska (UE) i jej państwa członkowskie są podtrzymują zdecydowane zaangażowanie we wdrażanie Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i związanych z nią celów zrównoważonego rozwoju, a także innych ważnych porozumień i instrumentów wielostronnych, w tym porozumienia klimatycznego z Paryża, planu działania z Addis Abeby, ram z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych oraz Konwencji o różnorodności biologicznej, które nadal ukierunkowują działania UE i jej państw członkowskich zarówno w wymiarze wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Te porozumienia i instrumenty stanowią podstawę wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu i europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju.
2. Przywołuje swoje konkluzje z czerwca 2017 r. pt. „Zrównoważona przyszłość Europy: działania UE w odpowiedzi na agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, konkluzje z kwietnia 2019 r. pt. „Z myślą o sprawieniu, by do roku 2030 Unia stała się jeszcze bardziej zrównoważona”, konkluzje z grudnia 2019 r. pt. „Budowanie zrównoważonej Europy do 2030 r. – postępy i dalsze działania w tym zakresie”, konkluzje z czerwca 2021 r. pt. „Kompleksowe podejście do przyspieszenia wdrażania oenztowskiej agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 – lepsze odbudowanie po kryzysie związanym z COVID-19”, konkluzje Rady Europejskiej z października 2018 r., a także strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) i potwierdza zawarte w nich zobowiązania.

3. Podkreśla priorytet, którym jest wspólne dążenie do osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 4, i znaczenie powszechnego, sprawiedliwego i inkluzywnego dostępu do dobrej jakości kształcenia i szkolenia oraz do bezpiecznego środowiska edukacyjnego, także w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych, dla ogółu dzieci i młodzieży, w tym dla dziewcząt i kobiet, jak również dla osób najbardziej podatnych na zagrożenia i zmarginalizowanych ze względu na ubóstwo, przesiedlenie lub chorobę, gdyż osiągnięcie tego celu jest wkładem w tworzenie silniejszej podstawy zrównoważonego rozwoju i zmniejszenia nierówności, w tym nierówności płci, oraz przepaści cyfrowej; W tym względzie wyraża zaniepokojenie zakłóceniami w edukacji spowodowanymi pandemią i kładzie nacisk na znaczenie budowania odpornych systemów edukacyjnych zapewniających odpowiednią infrastrukturę i zasoby.
4. Podkreśla, że zwiększanie szerszego poparcia i zaangażowania wśród obywateli UE ma zasadnicze znaczenie dla osiągania celów zrównoważonego rozwoju i realizacji Agendy 2030 przez UE i jej państwa członkowskie; w związku z tym kładzie nacisk na to, jak ważne jest zapewnienie ludziom odpowiednich kompetencji (obejmujących wiedzę, umiejętności, postawy i wartości) niezbędnych do przeprowadzenia refleksji nad własnymi rolami, dokonywania świadomych wyborów i stania się inicjatorami zmian, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i zbiorowym, z myślą o rozwijaniu zrównoważonych, inkluzywnych i dostatnich społeczeństw.
5. Uważa, że edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa ma znaczny potencjał transformacyjny, jeśli chodzi o nasze społeczeństwa, dobrostan, gospodarki i wzorce konsumpcji, a zatem jest niezbędna do osiągnięcia bardziej zrównoważonej UE i bardziej zrównoważonego świata. Kładzie w związku z tym nacisk na kluczową rolę takiej edukacji w realizacji całej Agendy 2030, gdyż stanowi ona integralny element celu zrównoważonego rozwoju nr 4 i jeden z zasadniczych elementów umożliwiających osiągnięcie wszystkich pozostałych celów zrównoważonego rozwoju, a także jest siłą napędową działań w zakresie innowacji, odbudowy, odporności i transformacji.
6. Wyraża pełne zaangażowanie na rzecz realizacji celu 4.7 i uznaje znaczenie prac, które prowadzi UNESCO – w kontekście Ramowego programu działań dla edukacji 2030 oraz Deklaracji berlińskiej na temat edukacji dla zrównoważonego rozwoju, w tym planu działania w zakresie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ – w kontekście strategii dotyczącej edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i jej zaktualizowanych ram działania, a także przez Radę Europy, w tym Centrum Północ-Południe, za pomocą takich narzędzi jak ramy odniesienia dla kompetencji sprzyjających kulturze demokratycznej (RFCDC); przywołuje cele Deklaracji edukacji Globalnej z Maastricht i konkluzje Rady z grudnia 2010 r. w sprawie nauki o zrównoważonym rozwoju; stanowią one podstawę opracowania niniejszych konkluzji.

7. Uznaje utrzymujący się pozytywny impuls w dziedzinie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa w Europie, podkreślając w szczególności konkluzje Rady z dnia 5 kwietnia 2022 r. pt. „Zachęcanie młodych ludzi jako podmiotów kształtujących zmianę do zaangażowania na rzecz ochrony środowiska” oraz zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, które to dokumenty odnoszą się do głównych obszarów edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i kładą nacisk na potrzebę wyposażenia osób uczących się w niezbędną wiedzę, umiejętności, postawy i wartości, których potrzebują, by radzić sobie ze złożonymi wyzwaniami, takimi jak zmiana klimatu, i stać się inicjatorami zmian jako odpowiedzialni obywatele świata; w tym względzie wyraża zadowolenie z trwającego procesu wypracowywania pod egidą Europejskiej Sieci Edukacji Globalnej (Global Education Network Europe – GENE) nowej europejskiej Deklaracji edukacji globalnej 2050, która ma zostać sfinalizowana w listopadzie 2022 r.
8. Uważa, że pojęcia „uczenie się na rzecz zrównoważoności środowiskowej”, „uczenie się na rzecz transformacji ekologicznej”, „edukacja i podnoszenie świadomości na temat rozwoju”, „edukacja globalna / na rzecz globalnego obywatelstwa”, „edukacja na rzecz obywatelstwa i międzynarodowej solidarności” stanowią integralną część edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa: sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi i zrównoważonemu trybowi życia, prawom człowieka, równości płci i upodmiotowieniu wszystkich kobiet i dziewcząt, a jednocześnie promują ochronę środowiska i różnorodności biologicznej, a także kulturę solidarności, pokoju i niestosowania przemocy, globalne obywatelstwo oraz docenianie różnorodności kulturowej i wkładu kultury w zrównoważony rozwój. W związku z tym uznaje ich wkład w osiągnięcie celu 4.7, a także celów 12.8 i 13.3 Agendy 2030, a przy tym dostrzega różnorodność modeli edukacyjnych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.
9. Uważa, że edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa powinna odnosić się do trzech podstawowych filarów zrównoważonego rozwoju – gospodarczego, społecznego i związanego ze środowiskiem – w sposób wyważony i zintegrowany, ze szczególnym naciskiem na wzajemne powiązania i synergie celów zrównoważonego rozwoju, oraz podkreśla, że kwestie przekrojowe Agendy 2030, w szczególności dobre rządy, praworządność, demokracja oraz skuteczne i rozliczalne instytucje, a także równość płci i upodmiotowienie wszystkich kobiet i dziewcząt, powinny jako takie znaleźć odzwierciedlenie w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa. Ten kompleksowy charakter edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa pomaga osobom uczącym się rozwijać kluczowe kompetencje przekrojowe.

10. Uważa również, że edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa powinna zostać uwzględniona, w stosownych przypadkach, jako zbiór podstawowych zasad i wartości mających znaczenie przekrojowe, na wszystkich szczeblach edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej oraz we wszystkich przedmiotach edukacyjnych, przy czym głównym celem powinno być położenie nacisku na podnoszenie świadomości, krytyczne myślenie, innowacyjność i zdolność do radzenia sobie z przyszłymi zmianami oraz na długoterminową perspektywę odpowiedzialności wobec przyszłych pokoleń, jak określono w nowych europejskich ramach kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju (GreenComp).
11. Kładzie nacisk na to, że edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa stanowi integralną część procesu uczenia się przez całe życie, i podkreśla w związku z tym wkład, jaki uczenie się pozaformalne i nieformalne mogą wnieść w edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa, oraz że instytucje kultury, w tym media, muzea i biblioteki, a także władze i społeczności lokalne, społeczeństwo obywatelskie i pracodawcy są kluczowymi podmiotami w tym zakresie.
12. Podkreśla, że rozwijanie kompetencji związanych z kwestiami zrównoważonego rozwoju wśród urzędników służby cywilnej jest jednym z kluczowych kroków, by wzmocnić zdolności administracji publicznej do wdrażania Agendy 2030 i zapewnić dalsze włączanie celów zrównoważonego rozwoju do polityki publicznej oraz spójność polityki.
13. Uznaje potrzebę wykorzystania i pełnego spożytkowania potencjału technologii cyfrowych, w tym sztucznej inteligencji, do rozwijania edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa, na przykład za pomocą otwartych zasobów edukacyjnych, otwartej nauki oraz narzędzi i infrastruktury e-uczenia się, dostrzegając jednocześnie potrzebę ograniczania wpływu technologii cyfrowych na środowisko, pełnego poszanowania i całkowitej ochrony praw człowieka oraz wspierania dobrostanu cyfrowego i zmniejszania przepaści cyfrowej.
14. Kładzie nacisk na to, że wysiłki służące rozwijaniu edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa powinny mieć na celu dotarcie do wszystkich obywateli, w szczególności ludzi młodych, osób najbardziej podatnych na zagrożenia i marginalizowanych, osób mieszkających na obszarach oddalonych i wiejskich, przy zapewnieniu równości płci i niedyskryminacji oraz niwelowaniu różnic między krajami i pokoleniami oraz w ich obrębie.

15. Podkreśla znaczenie rozpatrywania świadomości i edukacji w kwestiach zrównoważonego rozwoju w perspektywie globalnej, z położeniem nacisku na wzajemne powiązania między najważniejszymi współczesnymi wyzwaniami, co pomaga wspierać w ten sposób globalne aktywne obywatelstwo, które promuje globalną sprawiedliwość poprzez zmniejszanie nierówności na świecie.
16. Z zadowoleniem przyjmuje znaczne postępy poczynione w UE z myślą o edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa, w tym lepsze zapewnianie przez państwa członkowskie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa na wszystkich szczeblach, pogłębienie współpracy między ministerstwami i agencjami krajowymi, opracowanie odpowiednich instrumentów i narzędzi ułatwiających rozwój edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa oraz ściślejszą koordynację na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim.
17. Zwraca się do państw członkowskich, by w stosownych przypadkach i zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi:
 - a) przyspieszyły i wzmocniły rozwijanie spójnych, inkluzywnych i skoordynowanych krajowych podejść strategicznych i innych inicjatyw z myślą o edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa, a także powiązanych programów działań, zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju 4.7. Zaktualizowały istniejące polityki, ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych osiągnięć nauki, zwiększyły wsparcie dla różnych interesariuszy zaangażowanych w edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa i powiązane programy działań oraz wspierały i rozwijały synergie i współpracę między instytucjami edukacji formalnej a instytucjami umożliwiającymi edukację pozaformalną;
 - b) ułatwiały inicjatywy międzyresortowe, międzyagencyjne i organizowane z udziałem wielu interesariuszy, zgodnie z podejściem obejmującym całą administrację rządową i całe społeczeństwo;
 - c) pogłębiły współpracę między państwami członkowskimi w dziedzinie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa, ułatwiając dalszą wymianę i wykorzystywanie dobrych praktyk, w tym za pośrednictwem Europejskiej Sieci Edukacji Globalnej (Global Education Network Europe – GENE);
 - d) zachęcały młodych ludzi zaangażowanych w kwestie zrównoważonego rozwoju, jako stałych i ważnych interesariuszy, by aktywnie uczestniczyli w roli współtwórców w opracowywaniu polityk edukacyjnych i programów nauczania.

18. Wzywa Komisję Europejską do dalszego wspierania edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa oraz powiązanych programów działań, w tym uczenia się na rzecz zrównoważoności środowiskowej, w szczególności za pośrednictwem programu Erasmus+, inicjatyw Drużyny Europy, programu LIFE oraz programu na rzecz edukacji i podnoszenia świadomości na temat rozwoju (DEAR). W tym kontekście zwraca się do Komisji o dalszą refleksję nad szerszym dostępem do finansowania w ramach DEAR jako sposobu na zwiększenie oddziaływania tego programu
19. Zwraca się do Komisji i państw członkowskich, by stosując podejście Drużyna Europy, w ramach swoich wysiłków na rzecz wspierania trwałej odbudowy w sposób zgodny z celami zrównoważonego rozwoju, zacieśniły współpracę w dziedzinie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa oraz powiązanych programów działania, w tym uczenia się na rzecz zrównoważenia środowiskowego, z państwami trzecimi oraz organizacjami i organami międzynarodowymi, takimi jak Rada Europy, UNESCO i Europejska Komisja Gospodarcza ONZ, promowały edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa w ramach wielostronnych forów i wydarzeń, w szczególności w ramach Forum Politycznego Wysokiego Szczebla i G-20, zgodnie z kluczową rolą, jaką przypisano edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju w deklaracji przywódców grupy G-20 z Rzymu, oraz by wspierały wzmocnienie powiązań między UNESCO a Radą Gospodarczą i Społeczną ONZ, a także przekrojowe włączanie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa do działań systemu Narodów Zjednoczonych. W tym względzie szczyt poświęcony transformacji edukacji (Transforming Education Summit) zwołany przez Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych na wrzesień 2022 r., jako jedna z kluczowych inicjatyw naszej wspólnej agendy, stanowi doskonałą okazję do zwiększenia globalnego zaangażowania z myślą o edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa oraz powinien uwypuklić centralną rolę edukacji w całej Agendzie 2030.
20. Z zadowoleniem przyjmuje włączenie uczenia się na rzecz zrównoważoności i potrzeby uwzględnienia przez sektor kształcenia i szkolenia nadrzędnych celów transformacji ekologicznej i cyfrowej w kluczowych, transformacyjnych politykach UE i komunikatach Komisji, takich jak nowy europejski Bauhaus, Erasmus+, europejski program na rzecz umiejętności, europejska strategia na rzecz szkół wyższych i europejski obszar edukacji, a także zwraca się do Komisji o dalsze włączanie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa oraz powiązanych programów działań we wszystkie odpowiednie obszary działania.

21. Zwraca się do Komisji i państw członkowskich, by w ramach podejścia Drużyna Europy monitorowały postępy UE w dziedzinie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa oraz powiązanych programów działań w celu zapewnienia ciągle udoskonalanego i inkluzywnego wdrażania, wprowadziły systemy oceny, w stosownych przypadkach z wykorzystaniem istniejących narzędzi monitorowania, przy jednoczesnym unikaniu powielania wysiłków i obowiązków sprawozdawczych, a także by zintensyfikowały badania dotyczące oceny. Zachęca również Komisję do dalszego spójnego i systematycznego promowania edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa oraz powiązanych programów działania, zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju 4.7, między innymi poprzez wspieranie wdrażania zalecenia Rady w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, a także do zbadania możliwości włączenia wskaźników celu 4.7 do unijnych zestawów wskaźników dotyczących edukacji i celów zrównoważonego rozwoju.
22. Wyraża pełne poparcie dla rozpoczynającego się procesu, który ma prowadzić do wypracowania w Europie nowej europejskiej deklaracji edukacji globalnej 2050, która będzie opierać się na poczynionych postępach i przyczyni się do wzmocnienia w UE edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i globalnego obywatelstwa.
-